

**Національна академія наук України
Державне космічне агентство України**

Інститут технічної механіки

ПОЛОЖЕННЯ

**про систему внутрішнього забезпечення якості
вищої освіти в Інституті технічної механіки
Національної академії наук України і Державного
космічного агентства**

м. Дніпро 2023 р.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти (третього науково-освітнього рівня, ступеня – доктора філософії) в Інституті технічної механіки НАНУ і ДКАУ (далі – Інститут) розроблено відповідно до вимог Закону України "Про освіту» від 05.09.2017, Закону України "Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII (із змінами), постанови КМУ від 30.12.2015 р. №1187 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти" (із змінами), постанови КМУ від 23.03.2016 р. № 261 "Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)", Постанови КМУ від 19.05.2023 № 502 "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів" статуту Інституту, стратегії розвитку Інституту на 2018-2023 роки, перспективного плану розвитку Інституту на 2019-2025 роки.

Рішення Вченої ради інституту від 14.09.2023, протокол № 7.

1.2 Положення ґрунтується на:

Основних засадах Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти ESG (документ був ухвалений на Міністерській конференції, яка проходила у Єревані у 2015 р. (Додаток 6)

1.3 Відповідно до місії Інституту стратегічною метою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є збереження та ефективний розвиток класичної Інститутської освіти як на рівні регіону, так і в державі, здійснення підготовки висококваліфікованих фахівців відповідно до державних стандартів вищої освіти, забезпечення високої якості підготовки фахівців сучасного рівня.

Основними завданнями системи внутрішнього забезпечення якості є:

– формування стійкої довіри до присвоєних Інститутом ступенів вищої освіти за всіма освітніми програмами в Україні та поза її межами;

– формування стійкої довіри до Інституту зі сторони суспільства та роботодавців як закладу, що готує високоосвічених та високопрофесійних фахівців для підприємств, у тому числі, ракетно-космічної галузі, які відповідають кращим міжнародним і вітчизняним вимогам та мають високий рівень якості отриманих знань;

– забезпечення і підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, їхньої відповідності національним ліцензійним умовам

надання освітніх послуг, державним, європейським і міжнародним освітнім стандартам;

– досягнення позитивної динаміки якості підготовки здобувачів вищої освіти шляхом забезпечення розуміння, врахування та узгодження потреб (цілей, вимог та очікувань) усіх стейкхолдерів щодо надання освітніх послуг;

– формування в Інституті культури якості на всіх рівнях як основи конкурентоспроможності Інституту та його випускників;

– впровадження механізму моніторингу та самоаналізу якості освітнього процесу як невід'ємного компоненту сталого розвитку Інституту.

1.4 Основні поняття:

Автономія закладу вищої освіти – самостійність, незалежність і відповідальність закладу вищої освіти (наукової установи) у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах, що встановлені законом.

Академічна доброчесність – академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених Законом України "Про освіту", Законом України "Про вищу освіту" та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Академічна свобода – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова і творчості, поширення знань та інформації, проведення наукових досліджень і використання їх результатів та реалізується з урахуванням обмежень, встановлених законом.

Акредитація освітньої програми – оцінювання освітньої програми та/або освітньої діяльності закладу вищої освіти за цією програмою на предмет забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти.

Атестація – це встановлення відповідності результатів навчання

(наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої (наукової, освітньо творчої) програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Вища освіта – сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти (науковій установі) у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти, що за складністю є вищими, ніж рівень повної загальної середньої освіти.

Галузь знань – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти широка предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей.

Гарант освітньої програми – науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка несе відповідальність за її якість, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, стаж науково педагогічної та/або наукової роботи не менше 10 років. Цей працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми.

Група забезпечення спеціальності – група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітніх програм за спеціальністю на певних рівнях вищої та фахової передвищої освіти, післядипломної освіти для осіб з вищою освітою та осіб з освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами. Група забезпечення спеціальності у кожному підрозділі закладу освіти, де здійснюється підготовка за спеціальністю, повинна складатися з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.

Дистанційна форма здобуття освіти – це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Дуальна форма здобуття освіти – це спосіб здобуття освіти здобувачами денної форми, що передбачає навчання на робочому місці на підприємствах, в установах та організаціях для набуття певної кваліфікації обсягом від 25 відсотків до 60 відсотків загального обсягу освітньої програми на основі договору. Навчання на робочому місці

передбачає виконання посадових обов'язків відповідно до трудового договору.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Заклад вищої освіти – окремий вид установи, яка є юридичною особою приватного або публічного права, діє згідно з виданою ліцензією на провадження освітньої діяльності на певних рівнях вищої освіти, проводить наукову, науково-технічну, інноваційну та/або методичну діяльність, забезпечує організацію освітнього процесу і здобуття особами вищої освіти, післядипломної освіти з урахуванням їхніх покликань, інтересів і здібностей.

Забезпечення якості – підтримка якості вищої освіти (як системи, процесу, результату) на рівні, що відповідає встановленим нормам та стандартам, узгодженим державним, суспільним й особистим інтересам і вимогам, постійно аналізується та безперервно вдосконалюється.

Здобувачі вищої освіти – особи, які навчаються у закладі вищої освіти на певному рівні вищої освіти з метою здобуття відповідного ступеня і кваліфікації.

Індивідуальна освітня траєкторія – персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їхньої складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

Інклюзивна група – група у закладі вищої освіти, де поряд із іншими здобувачами освіти навчаються одна або більше осіб з особливими освітніми потребами.

Інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників.

Інклюзивне освітнє середовище – сукупність умов, способів і засобів їх реалізації для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про вищу освіту.

Керівник проектної групи – один з членів проектної групи, який має науковий ступінь і стаж науково-педагогічної та/або наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора філософії. Керівник проектної групи не може в поточному навчальному році одночасно керувати іншими проектними групами.

Контроль якості – процес оцінювання якості, який сфокусований на вимірюванні якості закладу вищої освіти або освітньої програми. Включає певний набір методів, процедур, інструментів, що розроблені та використовуються для визначення відповідності реальної якості встановленим стандартам.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність відповідно до ліцензійних умов провадження освітньої діяльності.

Моніторинг – це постійний, цільовий контроль і діагностика стану освіти на базі систематизації існуючих джерел інформації, а також спеціально організованих досліджень і вимірювань з метою зіставлення реального стану з очікуваними результатами, відстеження ходу будь-яких процесів за чітко визначеними показниками.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів.

Освітня діяльність – діяльність закладів вищої освіти, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу.

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова чи освітньо-творча) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій). Освітня програма може визначати єдину в її межах спеціалізацію або не передбачати спеціалізації.

Особа з особливими освітніми потребами – особа з інвалідністю, яка потребує додаткової підтримки для забезпечення здобуття вищої освіти.

Політика якості – частина стратегії Інституту, що стосується діяльності, направленої на розвиток та вдосконалення системи якості, яка включає ідентифікацію проблем та очікувань, формування цілей і вимог, заходи для постійного розвитку та вдосконалення системи забезпечення якості.

Проектна група – складається з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти (науковій установі) за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і не входять (входили) до жодної проектної групи такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.

Професія, для якої запроваджене додаткове регулювання – вид професійної діяльності, доступ до якого, крім наявності освіти відповідного рівня та спеціальності, визначається законом або міжнародним договором.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Система внутрішнього забезпечення якості освіти – сукупність політик та відповідних процедур забезпечення якості освітньої діяльності, стандартів для програм, що реалізуються, і кваліфікацій, що присвоюються. Вона є складником системи забезпечення якості вищої освіти в Україні.

Система моніторингу якості освіти на локальному рівні

(навчального закладу) – постійне відслідковування освітнього процесу з метою виявлення й оцінювання проміжних результатів, факторів, які на них вплинули, а також прийняття та реалізації управлінського рішення щодо регулювання і корекції освітнього процесу.

Спеціалізація – складова спеціальності, що може визначатися закладом вищої освіти та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх програм вищої або післядипломної освіти.

Спеціальність – гармонізована з Міжнародною стандартною класифікацією освіти предметна область освіти і науки, яка об'єднує споріднені освітні програми, що передбачають спільні вимоги до компетентностей і результатів навчання випускників.

Стандарт вищої освіти – це сукупність вимог до освітніх програм вищої освіти, які є спільними для всіх освітніх програм у межах певного рівня вищої освіти та спеціальності. Стандарти вищої освіти розробляються для кожного рівня вищої освіти в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій і використовуються для визначення та оцінювання якості вищої освіти та результатів освітньої діяльності закладів вищої освіти (наукових установ), результатів навчання за відповідними спеціальностями.

Стандарт освітньої діяльності – це сукупність мінімальних вимог до кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення освітнього процесу закладу вищої освіти і наукової установи.

Аспірантоцентроване навчання – підхід до організації освітнього процесу, що передбачає:

- заохочення здобувачів вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;

- створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;

- побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Якість освітньої діяльності – рівень організації освітнього процесу у

закладі вищої освіти або науковій установі, що відповідає стандартам вищої освіти, забезпечує здобуття особами якісної вищої освіти та сприяє створенню нових знань.

1.5 Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в Інституті передбачає:

- визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;

- здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;

- щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників Інституту та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті, на інформаційних стендах тощо;

- забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі, самостійної роботи аспірантів, за кожною освітньою програмою;

- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;

- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників Інституту і здобувачів вищої освіти.

1.6 Функціонування системи внутрішнього забезпечення якості в Інституті базується на таких основних принципах:

- автономії закладу вищої освіти (наукової установи), як відповідального за забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

- відповідності європейським і національним стандартам якості вищої освіти;

- усвідомлення усіма співробітниками Інституту відповідальності за якість вищої освіти та освітньої діяльності;

- визнання необхідності розроблення стратегії, політики та процедур забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності Інституту;

- орієнтація на поточні й майбутні потреби споживачів, прагнення до перевищення їхніх очікувань;

- залучення здобувачів вищої освіти, роботодавців та інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів) до процесу забезпечення якості освітніх послуг;

- прийняття управлінських рішень на основі аналізу своєчасної, повної й об'єктивної інформації;

- відмови від авторитарного стилю керування і перехід до лідерства;

- залучення всього персоналу до досягнення цілей Інституту шляхом делегування більшої відповідальності на нижчі рівні управління;

- постійне навчання персоналу;

- управління освітньою діяльністю Інституту та відповідними ресурсами як системою взаємопов'язаних процесів;

- співробітництво з усіма зацікавленими сторонами;

- постійне поліпшування якості освіти, освітньої діяльності та системи управління якістю освіти в Інституті;

- дотримання академічної доброчесності;

- прозорості;

- аспірантоцентризму.

1.7 Інститут співпрацює з усіма зацікавленими сторонами, до яких відносить: органи, що здійснюють управління у сфері вищої освіти (Міністерство освіти і науки України, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, Науково-методична рада МОН України тощо);

- заклади освіти всіх рівнів та форм власності, які забезпечують формування ключових компетентностей особистості, необхідних для продовження навчання з метою отримання вищої освіти;

- випускники, роботодавці (галузеві і територіальні організації роботодавців; наукові і освітні заклади; підприємства, організації, установи тощо), зовнішні партнери установи;

- персонал Інституту (науковий, науково-педагогічний та ін.);

- здобувачі вищої освіти та їхні батьки;

- органи аспірантського самоврядування та інші громадські організації.

II ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ТА РОЗПОДІЛ ПОВНОВАЖЕНЬ

2.1 Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності передбачає три організаційні рівні: перший – здобувачі вищої освіти; другий (рівень освітньої програми) – гаранті освітніх програм, завідувачі та співробітники наукового відділу, на базі якого здійснюється освітній процес; Відділ науково-технічної інформації і організації наукових досліджень (ВНТІ і ОНД), третій (Інститутський рівень) – директор, заступник директора з наукової роботи, Вчена рада Інституту, Рада із забезпечення якості освітньої діяльності, залучені до реалізації системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

2.2 На першому рівні організація внутрішнього забезпечення якості освіти передбачає здійснення здобувачами вищої освіти таких функцій:

- участь в обговоренні та вирішенні питань щодо внутрішнього забезпечення якості освіти;

- внесення пропозицій щодо внутрішнього забезпечення якості;

- участь у заходах (процесах) щодо забезпечення якості вищої освіти;

- участь в опитуваннях здобувачів вищої освіти щодо: змісту та якості викладання навчальних дисциплін; якості функціонування освітнього середовища; ефективності діяльності Інститутських підрозділів (відділ кадрів, відділ науково-технічної інформації і організації наукових досліджень, наукова бібліотека, тощо); змісту освітніх програм за спеціальностями на третьому рівні вищої освіти.

2.3 На другому рівні – рівні освітньої програми – організація внутрішнього забезпечення якості освіти здійснюється гарантими освітніх програм, завідувачами та співробітниками наукового відділу, на базі якого здійснюється освітній процес, Відділом науково-технічної інформації і організації наукових досліджень.

2.3.1 Функції гаранта освітньої програми в сфері забезпечення якості:

- організація діяльності з розробки освітньої програми;

- залучення стейкхолдерів до розробки освітньої програми;

- загальне керівництво процесом реалізації та модернізації освітньої програми;

- внесення пропозицій щодо коректив освітньої програми;

- організація роботи з підготовки відомостей про самооцінювання освітньої програми в процесі її акредитації.

2.3.2 Функції групи забезпечення спеціальності в сфері забезпечення якості:

– забезпечення відповідності змісту освітніх програм за усіма рівнями відповідним стандартам вищої освіти зі спеціальності або Національній рамці кваліфікацій;

– визначення кадрового забезпечення й умов реалізації освітніх програм зі спеціальності відповідно Ліцензійним умовам;

– внесення пропозицій щодо модернізації освітніх програм;

– підготовка ліцензійних справ щодо розширення провадження освітньої діяльності зі спеціальності шляхом збільшення ліцензованого обсягу.

2.3.3 Функції в сфері забезпечення якості освіти:

– контроль виконання вимог та встановлених нормативів щодо якісної організації освітньої діяльності;

– забезпечення якості загальної і професійної підготовки випускників (запровадження, модернізація освітніх програм, визначення вибіркових компонентів для формування індивідуальних освітніх траєкторій, залучення зовнішніх стейкхолдерів до їх реалізації та оцінювання);

– забезпечення можливостей обрання різних видів здобуття освіти (формальної, неформальної, інформальної, дуальної, дистанційної тощо) та побудови власної траєкторії навчання здобувачами вищої освіти;

– контроль якості та визнання результатів, набутих аспірантами за різними видами освіти;

– моніторинг поточних та підсумкових результатів навчання здобувачів вищої освіти;

– запобігання та виявлення плагіату з метою забезпечення академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу;

– моніторинг якості проведення аудиторних занять (лекційних, практичних, лабораторних, семінарських) та самостійної роботи здобувачів вищої освіти;

– участь у процедурах ліцензування спеціальностей та акредитації освітніх програм;

– розробка та моніторинг навчально-методичного (робочих програм навчальних дисциплін, силабусів тощо) та інформаційного забезпечення освітнього процесу;

- організація підвищення кваліфікації викладачів і співробітників;
- участь у проведенні анкетування стейкхолдерів з питань якості вищої освіти та освітньої діяльності;
- надання висновку із відповідними рекомендаціями під час прийняття на роботу науково-педагогічних працівників та продовження трудових угод.

2.3.4 Функції відділу науково-технічної інформації і організації наукових досліджень:

ВНТІ і ОНД забезпечує якість вищої освіти та освітньої діяльності в ІТМ НАНУ І ДКАУ, розглядає питання якості організації освітнього процесу в структурному підрозділі, розробляє заходи щодо забезпечення якості вищої освіти відповідно до стандартів вищої освіти та впровадження освітніх інновацій.

Діяльність ВНТІ і ОНД ґрунтується на аспірантоцентрованому підході та здійснюється на принципах фаховості, добросовісності, об'єктивності та прозорості, колегіальності та гласності обговорення питань, віднесених до його завдань.

До складу ВНТІ і ОНД, який займається забезпеченням якості освітнього процесу можуть залучатися на постійній або тимчасовій основі інші висококваліфіковані науково-педагогічні працівники Інституту (за згодою) та представники органів аспірантського самоврядування інституту (відділу, центру).

Робота ВНТІ і ОНД по забезпеченню якості освітнього процесу здійснюється за планом роботи, що складається на навчальний рік. Формою роботи є засідання, які проводяться у разі потреби. Підготовку засідань, надання матеріалів інформаційного забезпечення організовує співробітник ВНТІ і ОНД.

Рішення, які приймаються на засіданнях ВНТІ і ОНД по забезпеченню якості освітнього процесу, мають рекомендаційний характер, обов'язковими до виконання є ті, що вводяться в дію розпорядженням керівника структурного підрозділу, або, у вмотивованих випадках наказом директора. Матеріали засідань ВНТІ і ОНД оприлюднюються на сайті структурного підрозділу або в інший спосіб.

ВНТІ і ОНД є складовою системи внутрішнього забезпечення якості Інституту на рівні структурного підрозділу (навчально-наукового інституту, відділу, центру) та здійснює певні процедури (функції) за відповідними напрямками діяльності, а саме: - аналіз стану освітньої діяльності та якості вищої освіти в структурному підрозділі, розроблення та подання на розгляд Вченою радою Інституту, директором та іншими органами пропозицій щодо вдосконалення цієї діяльності з урахуванням освітніх інновацій;

- моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти структурного підрозділу: організація опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників з

питань якості організації освітнього процесу; випускників Інституту, представників ринку праці – з питань якості освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності;

- складання та аналіз звітів з моніторингових досліджень та оцінювань;

- аналіз якості науково-педагогічного складу структурного підрозділу, оцінювання фахового та наукового рівня науково-педагогічних (володіння сучасними методиками викладання; рівень організації освітнього процесу під час викладання навчальних дисциплін; рівень залишкових знань, умінь та інших компетентностей здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни, що викладається тощо);

- надання організаційної та методичної допомоги органам аспірантського самоврядування щодо проведення опитувань, анкетувань та інших заходів із забезпечення якості організації освітнього процесу;

- оперативне реагування на виявлені порушення норм стандартів освітньої діяльності та вищої освіти щодо організації освітнього процесу в Інституті; - контроль виконання наказів директора, рішень Вченої ради ІТМ НАНУ І ДКАУ з питань якості вищої освіти та освітньої діяльності.

2.5. На третьому – Інститутському рівні організація внутрішнього забезпечення якості здійснюється директором, заступником директора, Вченою радою, Радою із забезпечення якості освітньої діяльності та загально-інститутськими підрозділами, залученими до реалізації системи внутрішнього забезпечення якості.

2.5.1 До повноважень директора, заступника директора, Вченої ради Інституту у сфері забезпечення якості освіти належать:

- формування стратегії, політики, процедур та практик для академічного забезпечення якості освіти;

- розробка політики та принципів щодо оцінювання якості освітніх програм, якості роботи професорсько-викладацького складу, якості навчальних результатів здобувачів вищої освіти;

- затвердження освітніх програм та навчальних планів для кожного рівня вищої освіти та спеціальності;

- визначення системи та затвердження процедур внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;

- оцінювання діяльності структурних підрозділів на підставі щорічних звітів їхніх керівників.

2.5.2 Організаційна структура та функції Ради із забезпечення якості освітньої діяльності Інституту (Ради з якості).

Рада із забезпечення якості освітньої діяльності ІТМ НАНУ І ДКАУ є постійно діючим органом, який розробляє та реалізує стратегію Інституту в сфері забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Діяльність Ради з якості ґрунтується на аспірантоцентрованому підході та здійснюється на принципах фаховості, добросовісності, об'єктивності та прозорості, колегіальності та гласності обговорення питань, віднесених до її завдань.

Раду із забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності ІТМ НАНУ І ДКАУ очолює її голова – зам. директора по науковій роботі.

Підготовку засідань, надання матеріалів інформаційного забезпечення членам Ради, та протоколювання засідань організовує секретар Ради з якості. Персональний склад членів Ради з якості затверджується наказом директора, строком на три роки, за поданням голови Ради. За необхідності, до персонального складу Ради з якості наказом директора можуть бути внесені зміни.

Робота Ради з якості здійснюється за планом роботи, який складається на навчальний рік та затверджується директором за поданням голови Ради. Формою роботи Ради з якості є засідання, які проводяться у разі потреби, але не рідше ніж 4 рази на навчальний рік.

Засідання Ради з якості вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше половини членів Ради. У засіданнях Ради мають право брати участь запрошені особи.

Рішення Ради з якості приймаються більшістю голосів від загального числа членів Ради, і оформлюються протоколами, що підписуються головою та секретарем Ради. Кожен член Ради має один голос.

Рішення Ради з якості, як правило, мають рекомендаційний характер, обов'язковими до виконання є ті, що вводяться в дію наказом директора або службовими розпорядженнями по Інституту.

Матеріали засідань Ради оприлюднюються на сайті Інституту або в інший спосіб.

До складу Ради з якості входять:

1. Заступник директор з наукової роботи
2. Вчений секретар інституту
3. Завідувач відділу науково-технічної інформації і організації наукових досліджень
4. Представники наукового складу інституту – доктори наук
5. Представник з числа здобувачів вищої освіти

Рада з якості є складовою системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Інституту, яка здійснює певні процедури (функції) в сфері

забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти на рівні Інституту за відповідними напрямками діяльності, а саме:

– аналіз стану освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті, розроблення та подання на розгляд вченою радою та директором Інституту пропозицій щодо вдосконалення цієї діяльності з урахуванням новітніх освітніх тенденцій;

– моніторинг якості освітньої діяльності та якості вищої освіти: організація опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) здобувачів вищої освіти та викладачів з питань якості організації освітнього процесу; випускників Інституту, представників ринку праці з питань якості освітніх програм та підготовленості випускників до професійної діяльності;

– аналіз звітів з моніторингових досліджень та оцінювань; формування на підставі моніторингових досліджень рекомендацій щодо управлінських рішень із підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

– експертиза освітніх програм у таких складових: аналіз змісту проектів освітніх програм; експертиза пропонованих змін існуючих освітніх програм щодо актуальності та відповідності сучасним потребам суспільства під час їх періодичного перегляду; надання рекомендацій вченій раді Інституту щодо затвердження освітніх програм;

– аналіз якості науково-педагогічного складу Інституту, оцінювання фахового та наукового рівня науково-педагогічних (володіння сучасними методиками викладання; рівень організації освітнього процесу під час викладання навчальних дисциплін; рівень залишкових знань, умінь та інших компетентностей здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни, що викладається, тощо);

– розроблення та впровадження в освітній процес нормативних документів із питань якості вищої освіти та освітньої діяльності;

– аналіз процедури та результатів проходження акредитації освітніх програм Інститутом із наданням рекомендацій щодо підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти;

– поширення передового досвіду провідних освітніх установ із метою вдосконалення освітньої діяльності Інституту.

– координація роботи структурних підрозділів Інституту щодо забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти;

– надання консультативної та науково-методичної допомоги з питань якості учасникам (науково-педагогічним працівникам і здобувачам вищої освіти) освітнього процесу;

- інформування усіх зацікавлених сторін про стан якості освіти й освітньої діяльності Інституту через інформаційні ресурси;

- підтримка дієвої системи та механізмів забезпечення академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу в Інституті;

- внесення пропозицій щодо усунення негативних та поширення позитивних тенденцій у роботі структурних підрозділів, виявлених під час моніторингу. Контроль за здійсненням необхідних заходів для усунення виявлених порушень і недоліків.

2.5.3 Підрозділи, залучені до реалізації системи внутрішнього забезпечення якості: наукові відділи, на базі яких здійснюється освітній процес, відділ науково-технічної інформації і організації наукових досліджень. Повноваження зазначених підрозділів, що відносяться до питань внутрішньої системи забезпечення якості освіти, регламентуються відповідними положеннями.

III. Процедури забезпечення якості вищої освіти

Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності Інституту включає наступні основні процедури забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності:

- формування, реалізація, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм;

- забезпечення якості освітньої діяльності;

- оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних, наукових працівників Інституту та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань;

- забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;

- забезпечення необхідними ресурсами для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи аспірантів, за кожною освітньою програмою; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

- забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчальних, методичних та наукових працях працівників ІТМ НАНУ і ДКАУ і здобувачів вищої освіти;

- забезпечення публічності діяльності Інституту.

3.1 Формування, реалізація, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм

3.1.1 Освітні програми є основою складової місії Інституту, пов'язаної з освітнім процесом, забезпечуючи відповідність його змісту сучасним запитам суспільства - аспірантів, роботодавців, держави.

3.1.2 Розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється відповідно до Порядку розроблення, моніторингу, періодичного перегляду та закриття освітніх програм Інституту.

3.1.3 Перелік освітніх програм Інституту формується відповідно до суспільних потреб, він має віддзеркалювати та враховувати тенденції розвитку економіки держави, запити бізнесу у висококваліфікованих фахівцях та прагнення вступників до розвитку.

3.1.4 Перегляд освітніх програм відбувається щорічно за результатами їхнього моніторингу в цілому та окремих складових.

3.1.5 Основною метою моніторингу та перегляду освітніх програм є підтвердження їхньої актуальності з урахуванням світових тенденцій розвитку відповідної галузі знань і затребуваності на ринку праці, підвищення якості та результативності організації освітнього процесу, задоволення потреб здобувачів вищої освіти та роботодавців.

3.1.6 Критерії, за якими відбувається перегляд освітніх програм, формулюються як у результаті зворотного зв'язку зі стейкхолдерами, так і внаслідок проведення аналізу попиту та пропозицій на ринку праці, моніторингу необхідності відкриття нових спеціальностей (освітніх програм), прогнозування розвитку галузей та потреб суспільства.

3.1.7 Моніторинг та перегляд освітніх програм відбувається за участю зацікавлених сторін (аспірантів, роботодавців, науково-педагогічних працівників) і передбачає проведення відповідних процедур, пов'язаних зі збором і аналізом інформації щодо змістовності та організації освітнього процесу.

3.2 Забезпечення якості освітньої діяльності

3.2.1 Реалізація освітніх програм в Інституті орієнтована на стимулювання мотивації здобувачів вищої освіти та залучення їх до удосконалення освітнього процесу. Основні засади освітньої діяльності визначаються Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті.

3.2.2 Основними характеристиками аспірантоцентрованого навчання є: навчання, орієнтоване на вихід (output-oriented study programme); компетентнісний підхід у побудові та реалізації освітніх програм (competence based approach); навчання, орієнтоване на результати (result-based education).

3.2.3 Забезпечення якості освітньої діяльності у контексті

аспірантоцентрованого навчання, викладання та оцінювання передбачає:

- можливість вибору аспірантами навчальних дисциплін вільного вибору аспірантів;

- можливість навчатися за різними формами навчання паралельно на різних спеціальностях (освітніх програмах і спеціалізаціях);

- можливість академічної мобільності аспірантів;

- доступ до навчальних інформаційних ресурсів;

- можливість самооцінювання та самоконтролю результатів навчання;

- вивчення та врахування думки аспірантів стосовно організації освітнього процесу, викладання навчальних дисциплін, змісту освітніх програм, системи оцінювання результатів навчання тощо;

- участь аспірантів в органах управління на рівні Інституту;

- наявність гнучкої системи надання освітніх послуг за усіма формами навчання;

- використання зручних для аспіранта форм та методів надання освітніх послуг;

- використання в освітньому процесі інноваційних технологій навчання;

- наявність об'єктивних та прозорих критеріїв оцінювання результатів навчання аспіранта;

- періодичний перегляд та вдосконалення системи діагностики результатів навчання;

- наявність регламентованих процедур розгляду апеляцій аспірантів;

- можливість вивчення навчальних дисциплін іноземними мовами;

- наявність можливостей отримання освітніх послуг аспірантами з особливими потребами;

- забезпечення ефективних форм і методів організації самостійної роботи аспірантів;

- наявність процедури формування індивідуальних освітніх траєкторій навчання аспірантів;

- наявність системи наскрізної практичної підготовки аспірантів з урахуванням їх індивідуальних потреб та здібностей;

- наявність регламентованих механізмів мотивування аспірантів до навчання;

- ефективне функціонування інституту наставництва (наукові керівники, консультанти, координатори тощо);

- наявність системи заходів щодо підготовки випускників до майбутньої професійної діяльності та їхнього позиціонування на ринку праці;

- наявність соціальної інфраструктури для організації та підтримки побуту, відпочинку та оздоровлення аспірантів.

3.2.4 Основними категоріями аспірантоцентрованого навчання є компетентності та результати навчання.

3.2.4.1 Компетентності відображають погляд зовнішніх замовників (роботодавців, професійних асоціацій, випускників тощо) на освітню та/або професійну підготовку і мають підвищити здатність до працевлаштування, конкурентоспроможність випускників на ринку праці. Компетентності набуваються поступово, формуються низкою навчальних дисциплін на різних етапах реалізації освітньої програми.

3.2.4.2 Результати навчання визначаються науково-педагогічними працівниками на рівні освітньої програми, а також на рівні окремої навчальної дисципліни і мають бути чітко вимірювальними. Результати навчання повинні бути сфокусовані на очікуваних навчальних досягненнях аспіранта, на тому, що він може продемонструвати (знає, розуміє, застосовує) після завершення навчання.

3.2.5 До основних принципів аспірантоцентрованого навчання в Інституті відносяться:

- взаємоповага у стосунках між аспірантами та науково-педагогічним, навчально-допоміжним та обслуговуючим персоналом;

- активне залучення аспіранта до реалізації всіх компонентів освітнього процесу;

- урахування різноманітних індивідуальних потреб кожного аспіранта (стимулювання аспірантської мотивації, саморефлексії);

- реалізація гнучких навчальних траєкторій через організацію вивчення аспірантами навчальних дисциплін вільного вибору, академічну мобільність і трансфер кредитів;

- зворотній зв'язок щодо освітнього процесу (наявність процедур реагування на аспірантські скарги).

3.3 Оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних,

наукових працівників Інституту та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань

3.3.1 На виконання ст.32, п.2, п.7 Закону У «Про вищу освіту» в ІТМ НАНУ І ДКАУ функціонує рейтингове оцінювання освітніх, наукових, інноваційних та інших досягнень учасників освітнього процесу, зокрема:

- здобувачів вищої освіти інституту - відповідно до Положення про організацію і проведення поточного та семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти ІТМ НАНУ І ДКАУ;

- для рейтингової оцінки наукової діяльності наукових та науково-педагогічних працівників інституту на регулярній основі проводиться атестація.

3.4 Забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників

3.4.1 Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників Інституту здійснюється відповідно до Порядку підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (із змінами).

3.4.2 Метою підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників Інституту є їхній професійний розвиток відповідно до державної політики у галузі освіти та забезпечення якості освіти.

3.4.3 Науково-педагогічні працівники Інституту зобов'язані постійно підвищувати свою кваліфікацію.

3.4.4 Науково-педагогічні працівники можуть підвищувати кваліфікацію в Україні та за кордоном (крім держави, що визнана Верховною Радою України державою-агресором чи державою-окупантом), відповідно до планів підвищення Основними видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації, участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо;

3.5 Забезпечення необхідними ресурсами для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи аспірантів, за кожною освітньою програмою

3.5.1 Інститут гарантує, що всі ресурси для організації освітнього процесу є загальнодоступними, а аспіранти проінформовані про наявність відповідних послуг.

3.5.2 Для забезпечення належного рівня надання освітніх послуг, мінімальний рівень яких визначений Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти, Інститут надає матеріальні ресурси, що сприяють навчанню здобувачів освіти (технічно оснащені аудиторії, лабораторії, кабінети, бібліотека, навчальне устаткування, обладнання, комп'ютерна техніка, доступ до мережі інтернет, спортивна інфраструктура, інші умови для навчання, підтримку наукових керівників та консультантів.

3.5.3 Потреби різноманітного аспірантського контингенту (денної, очної форми навчання, працюючі, іноземці, з особливими освітніми потребами тощо), а також перехід до аспірантоцентрованого навчання, враховуються при розподілі, плануванні та наданні навчальних ресурсів та підтримки здобувачів вищої освіти.

3.5.4 Забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, за кожною освітньою програмою відбувається згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в ІТМ НАНУ І ДКАУ із залученням можливостей дистанційних технологій навчання.

3.5.5 Для досягнення здобувачами вищої освіти прогресу в своїй академічній кар'єрі забезпечуються умови мобільності, що регламентується Положенням про академічну мобільність учасників освітнього процесу ІТМ НАНУ І ДКАУ.

3.6 Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом

3.6.1 Ефективність управління освітнім процесом забезпечується створенням єдиного інформаційного простору ІТМ НАНУ І ДКАУ.

3.6.2 Забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом здійснюється через інтеграцію: мережі Інтернет та електронної пошти, ЄДЕБО, Office 365, електронного управлінського комплексу «ЕДок», «М.Е.Дос», Prozorro, E-tender.ua, «Прагмат», «Є-Звітність», системи соціальної звітності «Bursary», системи управління бібліотечним фондом та інших.

3.7 Забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчальних, методичних та наукових працях працівників ІТМ НАНУ І ДКАУ і здобувачів вищої освіти

3.7.1 З метою виявлення і запобігання (недопущення) випадків використання плагіату в усіх видах наукових та навчально-методичних праць (видань) співробітників, докторантів, здобувачів наукового ступеня кандидата наук, доктора філософії та доктора наук в Інституті діє Положення про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у ІТМ НАНУ І ДКАУ, яке розроблено у відповідності до

діючого законодавства України.

3.7.2 Усі навчально-методичні та наукові роботи авторів розміщуються в репозитарії Інституту та підлягають перевірці на наявність плагіату за допомогою відповідного програмного забезпечення.

3.7.3 В Інституті перевірці на академічний плагіат підлягають:

- навчальні, випускні кваліфікаційні роботи (проекти) здобувачів вищої освіти, науково-методичні праці (підручники, посібники та навчальні посібники, методичні розробки, конспекти лекцій), дистанційні курси, монографії та інші роботи, які включено до плану видань або вимагають рекомендації до видання Вченої ради інституту. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють завідувачі відділу;

- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів, наукові (анотовані) звіти. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють головні редактори наукових журналів, керівники структурних підрозділів, які проводять відповідні заходи;

- дисертаційні роботи та автореферати на здобуття наукових ступенів доктора філософії, кандидата та доктора наук. Організацію перевірки здійснюють голови спеціалізованих вчених рад.

3.7.4. Завідувачі відділу та наукові керівники в обов'язковому порядку повинні ознайомити з Положенням про запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у ІТМ НАНУ І ДКАУ усіх співробітників і здобувачів вищої освіти, контролювати та попереджувати факти використання плагіату на всіх етапах виконання робіт.

3.8 Забезпечення публічності діяльності Інституту

3.8.1 Доступ до публічної інформації про діяльність Інституту забезпечується шляхом:

- оприлюднення публічної інформації в засобах масової інформації;
- розміщення публічної інформації на офіційному веб-сайті Інституту; розміщення публічної інформації в офіційному друкованому виданні Інституту – журналу «Технічна механіка»;
- надання інформації за запитами.

3.8.2. Публічна інформація про діяльність Інституту може надаватися в усній формі, на паперових носіях та в електронній формі.

IV. Організація оцінювання стейкхолдерами вищої освіти якості освітньої діяльності, змісту та якості освітніх програм, якості підготовки випускників

Оцінювання якості освітньої діяльності, змісту та якості освітніх програм, якості підготовки випускників (далі – оцінювання) стейкхолдерами вищої освіти є складовою системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Інституті.

Об'єктом оцінювання є якість освітньої діяльності, зміст та якість освітніх програм, якість підготовки випускників ІТМ НАНУ і ДКАУ.

Суб'єктами оцінювання є здобувачі вищої освіти, що навчаються в Інституті, випускники ІТМ НАНУ і ДКАУ, роботодавці та інші стейкхолдери. Оцінювання дозволяє забезпечити інформаційні умови для формування цілісного уявлення про якість освітньої діяльності та якість вищої освіти в Інституті та здійснюється на принципах: прозорості, об'єктивності, академічної доброчесності, добровільності.

Оцінювання здійснюється відповідно до Плану заходів з оцінювання якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, який містить терміни проведення опитування та затверджується директором за поданням Голови ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти не пізніше 15 жовтня поточного навчального року. Також зазначені заходи у вмотивованих випадках можуть проводитися поза планом за ініціативи адміністрації Інституту та органів аспірантського самоврядування.

Організацію опитування стейкхолдерів вищої освіти здійснює Рада з якості спільно з ВНТІ і ОНД та органами аспірантського самоврядування.

Фахове опрацювання, аналіз отриманих результатів та формування звітів щодо стану забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти проводять спільно Рада з якості та ВНТІ і ОНД.

4.1 Оцінювання якості освітньої діяльності при вивченні начальних дисциплін проводиться у формі анкетного опитування здобувачів вищої освіти після завершення вивчення дисципліни (зазвичай на останньому тижні навчального семестру) для забезпечення прав аспірантів на отримання якісної освіти та врахування їх пропозицій щодо підвищення якості організації освітнього процесу.

Участь здобувачів вищої освіти в опитуванні є добровільною та анонімною. Питання анкети формуються в межах компетентності здобувачів вищої освіти та можуть коригуватися за обґрунтованими пропозиціями.

Для оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін задається відповідна кількість балів для кожної

відповіді анкети (Додаток 1).

Питання анкети є базовими для проведення соціологічного опитування здобувачів вищої освіти. Радою з якості може бути розроблена інша форма анкети. Узагальнена оцінка якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін відображає ступінь реалізації основних аспектів якості викладання дисциплін та передбачає градацію показника узагальненої оцінки на п'ять рівнів: високий, вище середнього, середній, низький, критичний.

Результати оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін узагальнюються за формою, наведеною у Додатку 1. Результати оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін та ранжування науково-педагогічного складу зберігаються в Раді з якості.

Результати оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін та ранжування науково-педагогічного складу доводяться до відома директора, першого заступника директора, завідувача наукового відділу, на базі якого здійснюється освітній процес, та інших керівників підрозділів та служб Інституту (за потреби). Персональні результати оцінювання доводяться кожному науково-педагогічному працівнику завідувачем відповідного відділу індивідуально.

Результати оцінювання якості організації освітньої діяльності здобувачами вищої освіти при вивченні навчальних дисциплін накопичуються за семестрами та враховуються при вирішенні питань заміщення вакантних посад, встановленні строку контракту, вирішенні питань щодо присвоєння вчених звань тощо.

4.2 Оцінювання змісту та якості освітніх програм проводиться у формі анкетного опитування випускників ІТМ НАНУ І ДКАУ з метою визначення рівня їхньої конкурентоспроможності на ринку праці, задоволеності отриманими вміннями, знаннями та навичками та з метою оновлення контенту освітніх програм Інституту.

Оцінювання змісту та якості освітніх програм проводиться серед випускників Інституту після завершення ними навчання за певним освітнім рівнем. Участь в опитуванні є добровільною та анонімною. Питання анкети (Додаток 2) формуються в межах компетентності випускників та можуть коригуватися за обґрунтованими пропозиціями. Питання анкети є базовими для проведення соціологічного опитування випускників. Радою з якості може бути розроблена інша форма анкети.

Результати оцінювання змісту та якості освітніх програм зберігаються в Раді з якості. Ці результати доводяться до відома директора, заступника директора по науковій роботі, завідувача відділу, на базі якого проводиться освітній процес, завідувача ВНТІ і ОНД та інших керівників

підрозділів та служб Інституту (за потреби).

4.3. Оцінювання якості підготовки випускників проводиться у формі анкетного опитування роботодавців з метою визначення потреб та вимог, які встановлюються ними до знань, вмінь та навичок у випускників, конкурентоспроможності молодих фахівців на ринку праці та з метою приведення змісту освітніх програм Інституту у відповідність до вимог сьогодення.

Оцінювання якості підготовки випускників проводиться серед представників організацій, підприємств та установ, де працевлаштовані випускники Інституту. Участь в опитуванні є добровільною. Питання анкети (Додаток 3) формуються в межах компетентності роботодавця та можуть коригуватися за обґрунтованими пропозиціями. Питання анкети є базовими для проведення соціологічного опитування роботодавців. Радою з якості може бути розроблена інша форма анкети.

Результати оцінювання якості підготовки випускників зберігаються в Раді з якості. Ці результати доводяться до відома директора, заступника директора по науковій роботі, завідувача відділу, на базі якого проводиться освітній процес, завідувача ВНТІ і ОНД та інших керівників підрозділів та служб Інституту (за потреби).

Також проводиться опитування аспірантів щодо умов виконання наукових досліджень (Додаток 4) і результатів оцінювання рейтингу дисциплін молодими вченими та науковими співробітниками ІТМ НАНУ і ДКАУ (Додаток 5).

АНКЕТА

оцінювання якості організації освітньої діяльності при вивченні
навчальних дисциплін

Дисципліна	Доцільність (шкала від 1 до 10)	Об'єм (шкала від 1 до 10)	Практична цінність (шкала від 1 до 10)	Сучасність (шкала від 1 до 10)	Рівень викладання (шкала від 1 до 10)	Оцінка семінару (шкала від 1 до 30)
Методологія та організація наукового дослідження						
Моделі та методи спеціальних розділів прикладної механіки						
Математичне моделювання та комп'ютерні технології						
Дослідна практика						
Динаміка і керування рухом літальних апаратів						
Аеродинаміка літальних апаратів та їх елементів						
Системи і процеси						

Дисципліна	Доцільність (шкала від 1 до 10)	Об'єм (шкала від 1 до 10)	Практична цінність (шкала від 1 до 10)	Сучасність (шкала від 1 до 10)	Рівень викладання (шкала від 1 до 10)	Оцінка семінару (шкала від 1 до 30)
керування						
Оптимальні та адаптивні системи						
Сучасні інформаційні технології						
Комп'ютерно-інтегровані технології в ракетно-космічній техніці						

АНКЕТА

опитування аспірантів щодо умов виконання наукових досліджень

Питання	Так	Ні	Примітки
1. Тематика досліджень є цікавою?			
2. Стосунки з науковим керівником:			
- офіційні;			
- дружні;			
- незадовільні.			
3. Чи є можливість отримання консультації у співробітників інституту?			
4. Чи є проблеми доступу до експериментального обладнання?			
5. Чи маєте можливість участі у дослідженнях за темами інституту за вашим вибором?			
6. Чи приймаєте участь у визначенні рейтингу дисциплін?			
7. Чи задоволені матеріально-технічним забезпеченням вашого робочого місця?			
8. Чи є задовільним психологічний клімат у колективі?			

Результати

оцінювання рейтингу дисциплін молодими вченими та науковими співробітниками ІТМ НАНУ і ДКАУ

1. Математичне моделювання та комп'ютерні технології (середній бал 9,6).
2. Моделі та методи спеціальних розділів прикладної механіки (середній бал 9,4).
3. Динаміка і керування рухом літальних апаратів (середній бал 9,2).
4. Оптимальні та адаптивні системи (середній бал 9).
5. Системи і процеси керування (середній бал 8,8).
6. Сучасні інформаційні технології (середній бал 8,6).
7. Дослідна практика (середній бал 7,5).
8. Методологія та організація наукового дослідження (середній бал 7).
9. Аеродинаміка літальних апаратів та їх елементів (середній бал 6).

Нормативно-правова база

I. Акти Верховної Ради України

Закон України «Про вищу освіту»;

Закон України «Про освіту»;

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

II. Акти Кабінету Міністрів України

Постанова КМУ від 15 квітня 2015 р. № 244 «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти»;

Постанова КМУ від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

Постанова КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти»;

Постанова КМУ від 27 липня 2016 р. №567 «Деякі питання діяльності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти»;

Постанова КМУ від 28 грудня 2016 р. №1045 «Про розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах»;

Постанова КМУ від 28 грудня 2016 р. №1047 «Деякі питання виплати соціальних стипендій аспірантам (курсантам) вищих навчальних закладів»;

Постанова КМУ від 28 грудня 2016 р. №1050 «Деякі питання стипендіального забезпечення»;

Постанова Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2017 р. № 53 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266»;

Постанова КМУ від 22 листопада 2017 року №912 «Про затвердження Порядку та критеріїв надання закладу вищої освіти статусу національного, підтвердження чи позбавлення цього статусу»;

Постанова КМУ від 10 травня 2018 року №347 « Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти”»;

Постанова КМУ від 27 грудня 2018 року №1130 Зміни до постанови

КМУ від 15 квітня 2015 р. № 244 «Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти»;

Постанова КМУ від 10.07.2019 № 635 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах вищої освіти».

Постанова КМУ від 19.05.2023 № 502 "Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів".

III. Акти Міністерства освіти і науки України

Накази:

Наказ МОН від 16.09.2014 № 1048 «Про затвердження Плану заходів МОН щодо виконання Закону України від 1 липня 2014 р. №1556-VII «Про вищу освіту»;

Наказ МОН від 11.09.2015 р. №922 «Про науково-методичну раду Міністерства освіти і науки України»;

Наказ МОН від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою КМУ від 20.04.2015 №266»;

Наказ МОН від 14.01.2016 р. №13 «Про затвердження Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам»;

Наказ МОН від 12.05.2016 № 506 «Про затвердження Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування і розміщення державного замовлення та поєднання спеціальностей»;

Наказ МОН від 01.06.2016 р. № 600 «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01.10.2019 р. № 1254);

Наказ МОН України від 24 жовтня 2017 року № 1/9-565 «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти»;

Наказ МОН України від 18 січня 2018 року № 54 «Про затвердження Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також надання їм академічної відпустки»;

Наказ МОН від 13 лютого 2019 року № 179“Про затвердження форм документів з підготовки фахівців у закладах вищої освіти”;

Наказ МОН України від 22 березня 2018 року № 270 « Про затвердження деяких нормативно правових актів з питань організації та проведення вступних випробувань для вступу на другий (магістерський) рівень вищої освіти в 2018 році»;

Наказ МОН від 12 квітня 2018 р. № 353 “Про внесення змін до Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за спеціальністю 035 «Філологія», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення” ;

Наказ МОН України від 18 травня 2018 року № 502 “Про затвердження Змін до Порядку проходження атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року” (Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 11 червня 2018 р. № 710/32162);

Наказ МОН України від 19 червня 2018 року № 659 «Про оголошення відбору з метою забезпечення доступу закладів вищої освіти і наукових установ, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних»;

Наказ МОН України від 25 жовтня 2018 року № 1150 «Про затвердження Методичних рекомендацій для оформлення статутів закладів вищої освіти, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України»;

Наказ МОН України від 11.07.2019 № 977 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»

Листи:

Лист МОН від 20.01.2015 №1/9-19 «Щодо організації атестації здобувачів вищої освіти та організації освітнього процесу»;

Лист від 11.03.2015 №1/9-120 «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін»;

Лист МОН від 13.03.2015 №1/9-126 «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік»;

Лист МОН від 28.04.2015 р. №1/9-216 «Щодо працевлаштування випускників вищих навчальних закладів»;

Лист МОН від 24.07.2015 р. №1/9-355 «Щодо строку дії ліцензії»;

Лист МОН від 25.09.2015 р. №1/9-454 «Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах»;

Лист МОН від 19.01.2016 №1/11-36 «Щодо нової редакції Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»;

Лист МОН від 05.02.2016 №1/9-64 «Щодо використання у практичній роботі вищих навчальних закладів англomовного варіанту Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти»;

Лист МОН від 02.03.2016 р. №1/9-114 «Про затвердження Ліцензійних умов»;

Лист МОН від 26.05.2016 р. №1/9-263 «Про деякі питання імплементації Закону України «Про вищу освіту»;

Лист МОН України від 30.11.2017 № 1/11-1655 «Про надання роз'яснень (Щодо встановлення часових меж використання ліцензованого обсягу з метою друку дипломів)»;

Лист МОН України від 11 квітня 2018 № 1/9-215 «Щодо підготовки моніторингової справи для підтвердження статусу національного»;

Лист МОН України МОН України від 05 червня 2018 року № 1/9-377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм»;

Лист МОН 1/9-434 від 09 липня 2018 року «Щодо рекомендацій з навчально методичного забезпечення»;

Лист Департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації та ліцензування Міністерства освіти і науки України від 07 листопада 2018 року № 6.7-1120 «Про необхідність забезпечення доступності навчальних приміщень».

IV Нормативно-правові акти Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти

Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;

Рекомендації Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти стосовно запровадження внутрішньої системи забезпечення якості;

Рекомендацій ЗВО щодо розвитку систем забезпечення академічної доброчесності;

ПОРЯДОК оскарження рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти;

Щодо особливостей акредитації освітніх програм спеціальностей, шифри яких змінено постановою Кабінету Міністрів України від 01 лютого 2017 р. №53;

Лист-роз'яснення щодо визнання освітніх програм першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів акредитованими;

Лист-роз'яснення щодо акредитації освітніх програм освітньо-наукового рівня (доктор філософії) у 2019-2020 н.р.;

Лист-роз'яснення щодо процедури проходження акредитації освітніх програм у 2019/2020 році;

Лист-роз'яснення щодо відряджень експертів з акредитації.

V Локальні нормативно-правові акти ІТМ НАНУ і ДКАУ

1. Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України.
2. Освітньо-наукова програма підготовки докторів філософії в ІТМ НАНУ і ДКАУ.
3. Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України.
4. Антикорупційна програма Інституту технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України.
5. Положення з підсумкової атестації аспірантів в Інституті технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України
6. Положення про соціологічне дослідження в Інституті технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України.
7. Положення про дотримання академічної доброчесності в Інституті технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України
8. Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України.
9. Колективний договір Інституту технічної механіки НАНУ і ДКАУ.
10. Статут Інституту технічної механіки НАНУ і ДКАУ (схвалено Вченою радою Інституту (протокол № 6 від 26.10.2016).
11. Концепція стратегічного розвитку Інституту технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України на 2018-2023 рр.
12. Положення про службу охорони праці ІТМ НАНУ і ДКАУ
13. Правила внутрішнього розпорядку ІТМ НАНУ і ДКАУ